

Lesnaður í Aberdeen

Í samband við, at Alex Kemp og Scott C. Styles eru í Føroyum og halda fyrilestur um oljuvinnu fara teir á føroyamálsdeildini fróðskaparsetrinum týskvöldið hin 29. juni klokkan 19:30 at siga eitt sindur um lesnað við Universitetið í Aberdeen.

KÁRI Á RÓGVI
OG TEITUR POULSEN

Teir báðir Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti, undirvísa á universitetinum í Aberdeen í Skotlandi. Tiltakið týskvöldið verður um lesnað og lestrarviðurskipti í Skotlandi. Nógvir føroyingar hava nú nomið sær kunnleika við skotsk universitet, serliga universitetið í Aberdeen. Útbúgvingin er farin fram bæði sum grundútbúgving, yvirbygningur og granskning. Aberdeen er ein stórbýur nær Føroyum, sum hevur nógvar fyrimunir: enskt mál, hollar royndir innan granskning, góð útbúgvingarstøð og ikki minst er býurin miðstöð fyrri bretsku oljuvinnuna.

Figgjarmálastýrið saman

við Atlantic Airways og Strandferðsluni hava stuðlað ferðini hjá teimum báðum oljuserfrøðingunum. Teir steðga nakrar dagar í Føroyum, áðrenn teir aftur halda leiðina til Aberdeen, har alsamt fleiri føroyingar nú nema sær kunnleika – ikki minst innan ymsar oljuvinnutættir.

Lærdómsmiðdeplin í Norðurskotlandi

Elsti parturin av universitetinum, King's College, varð stovnst í 1495. Tað var bispurin í Aberdeen, William Elphinstone, sum tók stig til at fáa útbúgv fólki í norðara Skotlandi. Sum ein av teimum gomlu lærdu háskúlum er Aberdeen millum tey best umtókta granskningarstøðini í Bretlandi. Ikki færi enn fyra granskarar í Aberdeen

hava fingið Nobel heiðursløn, ein í kemi, ein í fysikk, ein í medisini og ein, Lord Boyd-Orr, enn tá friðarheiðurslønina.

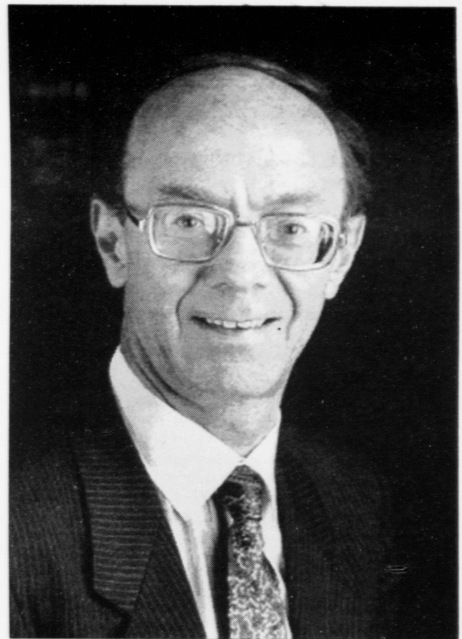
Eitt gott granskningarumhvørvi merkir, at teir bestu innan ymsar fakkbólkur typpast saman. Harvið fáast teir bestu fakligu umstøðurnar til eina holla undirvísing. Í 1997 vóru 11.000 lesandi við universiteti í Aberdeen. Útlendsk lesandi komu úr 94 ymsum londum.

Flestu útbúgvingar eru skipaðar við grundútbúgving í 3-5 ár, hesar verða oftast nevndar bachelor útbúgvingar. Síðani ber til at taka styttri yvirbygning, oftast eitt ár. Í Skotlandi er ikki vanligt at taka grundútbúgving og yvirbygningin á sama lærustovni. Tessvegna koma flestu lesandi á yvirbygningunum, nevnd-

ar master útbúgvingar, frá øðrum lestrarstovnum í Skotlandi ella úr útlondum. Eisini er møgult at granska og taka PhD ella aðrar granskningarútbúgvingar. Hesar eru sum oftast trý ár til longdar.

ÚSUN og Aberdeen

Lesandi føroyingar í Aberdeen eins og aðrarstæði uttanfyri norðurlond hava møguleika at fáa skúlagjaldið gildið ígjøgnum ÚSUN skipanina. Allir hægri skúlar í Bretlandi krevja gjald frá teimum lesandi og kann hetta vera millum 5.000 krónur og 70.000 krónur, alt eftir hvat skeið talan er um, og hvør tann lesandi er. ÚSUN letur upp til 60.000 krónur fyrri skúlagjald, so í flestu førum skula næmingarnir einki gjalda sjálvir. Harumframt

Alex Kemp fer at halda fyrilestur um lesnað í Aberdeen

verður sjálvandi eisini ískoyttisstuðul frá SU latin. Ein føroyingur við reyðum passioð skal sum EU-borgari einans gjalda tað sama sum skotar sjálvir gjalda, og er hetta oftast munandi biligari enn gjaldið fyrri ikki-EU-borgarar. Hartil ber til at fáa sama danska SU, sum fæst til lesnað í Danmark.

Tey, sum áhugaði eru fyrri lesnaði ella granskning í Aberdeen kunnu leita sær

út á føroyamálsdeildina á Fróðskaparsetrinum týskvöldið 29. juni, har greitt verður frá universitetinum í Aberdeen og stuðulsmøguleikum hjá ÚSUN.

Fyrislestur um oljubúskap og oljulóg

Í læraskúlahøllini hin 30. juni klokkan 19:30 fara tveir professarar úr Aberdeen at halda fyrilestur og svara spurningum. Teir fara at røða um búskap og lóg í samband við eina komandi oljuvinnunu.

JAN MÜLLER

Teir báðir Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti, undirvísa á universitetinum í Aberdeen í Skotlandi. Teir fegnast um høvið at sleppa til Føroya bestu ársins tíð at halda fyrilestrar um í samband við komandi oljuvinnuna í Føroyum.

Figgjarmálastýrið saman við Atlantic Airways og Strandferðsluni hava stuðlað ferðini hjá teimum báðum oljuserfrøðingunum. Teir steðga nakrar dagar í Føroyum, áðrenn teir aftur halda leiðina til Aberdeen, har fleiri føroyingar nú nema sær kunnleika innan ymsar oljuvinnutættir.

Búskapur og Olja

Alex Kemp hevur fylgt oljuvinnuni síðani hon tók seg upp í Skotlandi. Frá fyrsta degi legði universitetið í Aberdeen seg eftir at fylgja vísindaliga við virkseminum í Norðsjónum. Búskaparárini eru tessvegna greidda lýst ígjøgnum eitt longri tíðarskeið.

Sjálvur hevur Alex Kemp skrivað omanfyri 160 almennakunnngjörðar vísindaliga greinar innan oljubúskap. Herfyri leit Tony Blair, forsætisráðharri, honum latin upp í hendi at granska og skriva søguna um olju og gassindaðin í bretska Norðsjónum.

Tann nógva vitatnin, sum universitetið í Aberdeen hevur savnað um oljuvinnu og árin hennara á búskapin hevur givið búskaparfrøðingunum nógva at gera við at ráðgeva virkjum og londum innan oljuvinnu. Til tess at samskipa ráðgevingina er eitt virkið, AUPC, stovnað at samskipa konsultantvirksmið, sum universitetið veitur kring allan heim.

Eisini í Føroyum hava boð verið eftir AUPC, har Alex Kemp er nevndarlimur, sum hava lagt oljuráðleggingarnevndini lag á í samband við oljuskattaskipanina. Royndir hava vist, at besti skattingarháttur er ein vinningsskattur, heldur enn framleiðslugjald, tí hetta økir um áhugan at leita eftir nýggjum oljuleiðum.

Lóg og rættur

Scott C. Styles hevur drúgar royndir innan oljurætt, hevur bæði starvast við hesum lógarøki í Dundee og í Aberdeen. Oljurættur er ein samanrenning av ymsum lógargreinum, ið hava týðning fyrri oljuvinnuna. Talan er bæði um altyðarætt (marknaðarspurningar), almennan rætt (loyvi, trygd), avtalurætt (samstarv), og aðrar lógartættir, sum fáa sína serligu nýtslu á oljuøkinum.

Ein spurningur, sum hevur serligan áhuga innan oljurætt, eru trygd og umhvørviskrøv. Í Bretlandi var ov lítið gjørt við henda spurning frá byrjan. Ov vánalig trygdarviðurskipti fóru við sær ta syndarligu Piper Alpha vanlukkuna. Síðan óhappi, ið kostaði omanfyri hundrað fólkum lívið, vórðu trygdarkrøvini almikið herð og umhvørvisfyrirsiting var skild frá oljufyrirsitingini til tess at forða fyrri, at landsins ynski um framleiðslu og skattir skuldi føra við sær slakkan av trygdareglunum.

Flestu minnst røkið, sum

stóðst av Brent Spar pallinum, tá hann skuldi riggast av. Átlanin var at søkkja hann á djúpum vatni, og var hetta av serfrøðingum mett at vera besta loysnin. Umhvørvisfelagsskapir fingtu tó steðga átlanini, og verður tí pallurin tikin sundur á landi og endurnýttur til onnur endamál.

Hesir spurningar verða millum evnini, sum nortið verður við í fyrilestrinum um skipan av lógarverkinum í samband við oljuvinnuna.

Føroyingar lisið í Aberdeen

Stigtakararnir eru tveir ungir føroyskir lesandi í Aberdeen, Teitur Poulsen, sum er liðugur at lesa olju- og búskaparfrøði (M.A.), og Kári á Rógvi, sum eftir lokna lögfrøðiútbúgving hevur lisið LL.M. innan vinnu- og oljulóg. Teir báðir hildu, at føroyingar eiga at gerast kunnugir við tær royndir, skotar hava gjørt, síðan oljuvinnan tók seg upp hjá teimum. Samstundis eiga føroyingar at umhuga at lesa í Skotlandi, tí

Skotland hevur gott orð á sær innan útbúgving á økjum av týðningi fyrri føroy-

ingar, og málsliga er tað eisini ein stórir fyrimunur at lesa á enskum.

OLJUFYRILESTUR

Mikudagin 30. juni 1999 halda Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti Almennan fyrilestur og svara spurningum um eina komandi oljuvinnu í læraskúlahøllini

Fyrirlestrarar: Teitur Poulsen og Kári á Rógvi

KUNNINGARFUNDUR

Týsdagin 30. juni 1999 siga Alex Kemp, professari í oljubúskapi, og Scott C. Styles, lektari í oljurætti frá um um møguleikarnar hjá føroyingum at lesa við universitetið í Aberdeen Á Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetrinum

Fyrirlestrarar: Teitur Poulsen og Kári á Rógvi